

Ikt. sz.: MGB-41/13-2/2018/SZ.

SZ-1/2018. sz. ülés
(SZ-1/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**
Szőlő-, bor-, pálinka albizottságának
2018. július 12-én, csütörtökön, 14 óra 04 perckor
a Képviselői Irodaház I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a 2017. és 2018. évi I-VI. havi borexport, -import adatok alakulásáról, különös tekintettel a lédig tömegborokra vonatkozóan</i>	5
<i>Tarpataki Tamás (Agrárminisztérium) tájékoztatója</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	7
<i>Tájékoztató a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa tervezett piacszervezési intézkedéseiről a szüretre való felkészülés kapcsán, továbbá a borvidékenként várható termés mennyiségről</i>	10
<i>Dr. Brazsil Dávid (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa) tájékoztatója</i>	10
<i>Kérdések, válaszok, hozzászólások</i>	14
<i>Egyebek</i>	18
<i>Az ülés berekesztése</i>	22

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a 2017. és 2018. évi I-VI. havi borexport, -import adatok alakulásáról, különös tekintettel a lédig tömegborokra vonatkozóan
Előadó:
Agrárminisztérium képviselője
2. Tájékoztató a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa tervezett piacszervezési intézkedéseiről a szüretre való felkészülés kapcsán, továbbá a borvidékenként várható termésmennyiségről
Előadó:
Hegyközségek Nemzeti Tanácsa képviselője
3. Egyebek

Az ülés résztvevői**Az albizottság részéről****Megjelent**

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), az albizottság elnöke

Hohn Krisztina (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Czerván György (Fidesz) Font Sándornak (Fidesz)

A Mezőgazdasági bizottság titkársága részéről

Horváth Zoltánné bizottsági főmunkatárs

Meghívottak**Hozzászólók**

Tarpataki Tamás helyettes államtitkár (Agrárminisztérium)
 Dr. Brazsil Dávid főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
 Halász Róbert igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Terméktanács)
 Mihályi László elnök (Pálinka Nemzeti Tanács)

Megjelent

Földesi Gyula igazgató (Soós István Borászati Szakképző Iskola)
 Gál Péter főosztályvezető (Agrárminisztérium)
 Horváth Antal pénzügyőr ezredes, osztályvezető (Nemzeti Adó- és Vámhivatal)
 Kanyó Lóránt főosztályvezető-helyettes (Pénzügyminisztérium)
 Dr. Prónay Bence jogi tanácsadó (VINDEPENDENT)
 Szabó Gábor pénzügyőr alezredes, osztályvezető-helyettes (Nemzeti Adó- és Vámhivatal)
 Szatmári László főosztályvezető (Pénzügyminisztérium)
 Szmilkó Gabriella szakmai asszisztens (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
 Dr. Tarján Balázs szaktanácsadó (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 04 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm az albizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik albizottságunk nyílt ülését! A napirendtervezetet az albizottság tagjainak kiküldtem. Formálisan megkérdezem, hogy van-e kérdés, észrevétel a napirendtervezethez. (*Hohn Krisztina nemet int.*) Nincs, akkor szavazásra teszem fel. Ki az, aki egyetért a napirendtervezettel? (*Szavazás.*) Ezt egyhangúlag megszavaztuk.

Czerván György képviselőtársamat helyettesítem, szabadságon van ezen a héten az államtitkár úr, így ketten veszünk részt képviselőként az ülésen.

A kiküldött napirend szerint fogunk haladni.

Szeretettel köszöntöm mindazokat, akik már sokszor voltak itt vendégeink a Szőlő-, bor-, pálinka albizottság ülésén. (*Zúg a hangosító berendezés.*) Lehet, hogy lehet ezt valahol hangosítani vagy halkítani, azt nem tudom, hol. Mintha túl hangos lenne, ezért hátrébb ülök. Most talán jobb. Tehát újrolag szeretettel köszöntöm mindazokat, akikkel már régóta tartjuk a kapcsolatot.

Tájékoztató a 2017. és 2018. évi I-VI. havi borexport, -import adatok alakulásáról, különös tekintettel a lédig tömegborokra vonatkozóan

Továbbra is úgy gondoltam, gondolta a Mezőgazdasági bizottság, a főbizottság, hogy a Szőlő-, bor-, pálinka albizottság munkájára a továbbiakban is szükség lesz, és ennek megfelelően az albizottságunk első ülését azért gondoltam még most, a parlamenti munka utolsó hetében – a jövő héten lesz talán a parlamenti munka zárása – megtartani, mert közben azért az időjárás dolgozik, tehát közeledünk a szürethez, és közismert, hogy tavaly egy új intézkedést vezetett be a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, akinek erre a jogosultsága megvolt, egy piacszabályozó intézkedést, ami kellő turbulenciát keltett akkor a szereplők között, majd a szüret vége felére tisztázódott, hogy kinek mi is a szerepe a termelők és a felvásárlók közötti együttműködésben. Úgy gondoljuk, hogy ezt a piacszabályozó intézkedést tovább kell vinni, más, hasonló szőlőtermelő országokban ez régóta ismert eljárás, de lényeges lenne talán, hogy minél hamarabb tájékoztassuk az érintetteket, a piac szereplőit, a termelőket, a pincészeteket, a felvásárlókat, hogy milyen információ van most az európai szőlő-bor helyzetről, a magyar szőlő-bor helyzetről, a pozíciónkról, Magyarország pozíciójáról az export és az import tekintetében, és mi az a várható intézkedés, amelyet a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa már több soron tárgyalt, és talán éppen a bevezetés előtt van, hiszen az utolsó intézkedések vannak még hátra, ami után ezt majd meg lehet hirdetni, és erről kapnánk tájékoztatást, annak fényében pedig különösen, hogy várhatóan az idei évben minden fajtánál, szőlőfajtánál olyan kettő, de egyesek szerint három héttel is előrébb tart a fenológiai állapot, tehát könnyen lehet, hogy ez egy korábbi, jóval korábbi, soha nem látott korai szüretet is eredményez, és jó lenne, hogyha időben ezt megelőzné a piacszabályozási intézkedés, hogy az érintettek

erről tájékoztatást kapjanak, és fel tudjanak készülni a rájuk vonatkozó kötelezettségekre, mert ezek kötelezettségeket is előírnak mind a termelőknek, mind pedig a felvásárlóknak.

Gyakorlatilag e két napirendi pontot javasoltam, az itt elhangzottakat, elmondottakat bontottam le javaslatként két napirendi pontba. Ezért kérem az Agrárminisztérium képviselőit, hogy az első napirendi pont szerint a '17-18. évi borexport, -import alakulását ismertessék, és kértem őket, hogy az európai uniós kitekintést is tegyék meg, amennyiben kaptunk erről információt. A helyettes államtitkár urat szólíthatom? *(Tarpataki Tamás bólint.)* Akkor megadom a szót Tarpataki Tamás helyettes államtitkár úrnak, Agrárminisztérium.

Tarpataki Tamás (Agrárminisztérium) tájékoztatója

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Elnök Úr! Képviselő Asszony! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagyon köszönöm a lehetőséget. Ebben az albizottságban és ebben a tisztségemben először vagyok itt jelen, vannak, akiket ismerek, vannak, akiket nem, úgyhogy engedjék meg, hogy nagyon röviden bemutatkozzam! Tarpataki Tamás vagyok, az FM, illetve most már az Agrárminisztérium, tehát az AM helyettes államtitkára még pozíciómegnevezés nélkül, de azt már biztosan tudom, hogy azokat az ügyeket fogom alapvetően továbbvinni, amelyekkel eddig is foglalkoztam, azaz az agrárpiaci ügyeket. Nemsokára lesz hivatalos szmsz-e a minisztériumnak, és abból majd ki fog derülni a pontos feladatszabás, viszont nagyon úgy néz ki, hogy a bor és az eredetvédelem az egyéb agrárpiaci témák mellett hozzám fog tartozni. Volt ez már így korábban, én 2012-ben jöttem haza Brüsszelből, ahol hét és fél évig voltam a magyar állandó képviseleten mezőgazdasági szakdiplomataként, és 2012-ben, amikor hazajöttem, akkor a Földművelésügyi Minisztériumnak az agrárpiaci főosztályára jöttem, akkor oda tartozott a bor is, közben a szervezet, illetve a struktúra változott, nyilván mindig változik valamilyen mértékben, és most úgy hozta a sors, hogy újra foglalkozhatok a borral is, ami nagy örömmre szolgál. Agrármérnök vagyok, Gödöllőn végeztem, mielőtt kimentem volna Brüsszelbe az állandó képviseletre, azelőtt szintén – akkor még – a Földművelésügyi Minisztériumban, illetve közel egy évig a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalban is dolgoztam, tehát a kifizető ügynökségi tapasztalataim is megvannak. Azt hiszem, ennyi bevezetőül éppen elég volt rólam, beszéljünk inkább az aktuális témákról!

Az európai borpiacon egy nagyon markáns folyamat figyelhető meg. A 2017. évi, elsősorban a nagy bortermelő országokat, tehát Franciaországot, Spanyolországot, Olaszországot érintő alacsony termés rányomta a bélyegét az európai borárakra, elsősorban a földrajzi jelölés nélküli, tehát az FN-borokra, amelyeknek így jelentősen megemelkedett az ára elsősorban Olaszországban és Spanyolországban, Franciaországban csak kisebb mértékben, ezt majd látni fogjuk. Ezzel párhuzamosan, úgy tűnik, 2018-ban viszont igen magas termése lesz az Európai Uniónak, tehát akár 170 millió hektoliter bor is keletkezhet, amely ha nem is rekordnak, de kiugrónak számít, ebből kifolyólag viszont valószínűleg vissza fog lendülni ez az áringa. Jelenleg tehát úgy állunk, hogy a tavalyi alacsony bortermelés miatt jelentősen megemelkedtek az árak elsősorban az FN-szegmensben, az idei várható magas termelés miatt viszont ez valószínűleg vissza fog lendülni, ezzel együtt még kitartanak a magas borárak. Hogy ez meddig fog tartani, azt jelenleg nem lehet megjósolni, tehát

nehéz belátni azt az időt, hogy mikor fog visszalendülni, ugyanakkor a várható termelési adatok abba az irányba mutatnak, hogy ez szépen vissza fog lendülni.

Magyarországon is jelentkezett ennek a hatása, Magyarországon 2017-ben az export értéke rekord volt, közel 100 millió euró, közel egymillió hektolitert exportáltunk, 981 ezer hektolitert, ezzel párhuzamosan az import pedig rekordmélységű volt, mintegy 200 ezer hektoliter 21 millió euró értékben.

Az látható, hogy azokban az években, amikor az Európai Unióban jó a termés, azokban az években a készletek tekintetében az FN-borok készlete jelentősen megnő, amikor pedig kevésbé jó vagy átlagos a termés, akkor pedig stagnál a készletek szintje. Nyilván a készletek is hatással vannak az aktuálpiaci árakra, ezért ez egy fontos szempont, fontos, hogy lássuk. Ami még feltűnő az európai készletek adataiból, az az, hogy az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel és oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok aránya szintén növekedett az elmúlt négy évben a készletek tekintetben.

Kicsit közelebről megnézve a borárak emelkedését, látható, hogy Olaszországban és Spanyolországban drasztikusan megemelkedett az FN-borok ára, Spanyolországban mintegy 40 százalékkal, Olaszországban pedig több mint 70 százalékkal. Franciaországban ez a jelenség kevésbé mutatkozott, ott mondjuk egy 2017. májusi árat nézve mintegy 27 százalékos volt „csak” az emelkedés, hogyha a korábbi három év átlagához nézzük, akkor pedig csak 2 százalékos. Nagyjából ez a helyzet jelenleg Európában.

Hogyha megnézzük az egyes országokat – a külgazdasági attasékon keresztül tájékoztatást kértünk be Olaszországból, Franciaországból és Spanyolországból –, Olaszországban 2017-ben jelentősen, mintegy 26 százalékkal csökkent a bortermelés, ezt tudjuk a statisztikai adatokból, ennek megfelelően jelentősen emelkedtek a borárak, ebben az évben azonban jó termés várható, csakúgy, mint Franciaországban és Spanyolországban, mind a minőség, mind a mennyiség tekintetében alapvetően egy kiegyenlített termés várható. Spanyolországban ennek megfelelően várhatóan némileg csökkenni fognak a szőlőfelvásárlási árak.

Magyarországon szintén bizakodóan tekintünk a szüret elé, nem volt olyan különleges időjárási jelenség országosan – esetleg talán lokálisan –, amely jelentős mértékben befolyásolná a szőlőtermés mennyiségét, úgyhogy bízunk benne, hogy jó termés lesz, és a szőlőfelvásárlást is sikerül olyan módon lebonyolítani, hogy minden érintett fél megtalálja a számítását. Erről szól a HNT piacszervezési intézkedése is, mi is bízunk benne, hogy ez a piacszervezési intézkedés minél előbb életbe léptethető lesz. Hogyha a szakmaközi szervezetek egy piacszervezési intézkedést hoznak, akkor azt hivatalosan meg kell küldeni az Európai Bizottság részére, amely megvizsgálja azt. Jelenleg ez a piacszervezési intézkedés kinn van Brüsszelben, tehát várjuk a választ.

Nagyjából ez a helyzet az európai piacon az export, az import, a termés kapcsán a nagyobb országok tekintetében. Hogyha valamit esetleg kihagytam volna, akkor megkérem kollégámat, hogy egészítsen ki (*Gál Péter nemet int.*), de azt hiszem, mindent sikerült elmondanom. Köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Itt azért lenne egy rövid megjegyzésem, mert bennünket ennél mélyebben is izgatott ez az összegzés, amit a

minisztérium elkészített, ugyanis 2010-11 óta, amikor a Szőlő-, bor-, pálinka albizottság megalakult, mindig megpróbáltuk nyomon követni az export és az import alakulását, ezen belül a lédigbor-export, -import alakulását. Nem kétséges, hogy az import gyakorlatilag a lédig bort jelentette döntő többségében, hiszen palackost alig importálunk, csak néhány kereskedelmi áruházlánc, az exportban pedig már a lédigexport mellett, ami Szlovákia, Románia és Csehország területe felé ment, megjelent a palackos export is. Az import 2012-13 környékén csúcsosodott olyan 500-600 ezer hektoliter/évvel, azok voltak a legdrámaibb évek, hiszen rendkívül alacsony áron, 0,22-0,23 eurócentért került be egy liter, általában 9 alkoholfokos bor – ezek nettó árak, azt még tegyük hozzá, mert nagyon lényeges lesz majd a most említett ár a későbbiekben –, és mindig ezekből az árakból fejtették vissza a felvásárlók, a magyarországi szőlőfeldolgozó üzemmel és -felvásárlási kapacitással rendelkezők, hogy akkor milyen áron kellene belőni a magyar szőlőt ahhoz, hogy versenyparitásban maradjon az importból behozott lédig bor árával. Így aztán nagyon drámai, akkor 30-40 forintos szőlőárak is kialakultak, de még a tavalyi árhoz sem tudtunk nagyon felnőni, és épp az előadásból volt hallható, hogy a három legnagyobb szőlőtermelő országban rendkívül komoly termés kiesés volt, és ezt valamilyen csoda folytán épp a magyar árak nem követték le.

Tavaly volt az a szőlőfelvásárlási ár, amely a '16. évihez képest is alacsonyabb volt, miközben Európában már akkor látható volt a 20-30, egyes helyeken 40 százalékos termés kiesés, ennek ellenére a magyar árakat még az előző évi ár alá sikerült belőni, és azon a szinten sikerült bekészletezni a magyar felvásárlóknak, borászatoknak a termést, a szőlőt. Ennek az lett a következménye, hogy miután a piac lereagálta ezt az Európa-szintű hiányt, egy rendkívül érdekes helyzet állt elő: Magyarország lédigbor-exportőr lett Olaszország felé, ami még soha nem következett be, onnan importőrök voltunk. Nagyon jól mutatja ezt a tanulmány, azt mondja, miután az első négy hónapot hasonlítja össze, az idei év első négy hónapjának az adatait a 2017. év első négy hónapjának az adatával, abból látszik, hogy a negyedére esett vissza a borimportunk, de ennek a borimportnak a belső arányait tekintve összességében mindösszesen a 7 százaléka a lédigbor-import, fizikailag megállt a lédigbor-import, mert – ahogy a helyettes államtitkár úr említette – Olaszországban több mint 71 százalékos áremelkedés következett be, és mint mondtam, ezt a magyar szőlőfelvásárlási ár nagyon sajnálatos módon nem követte le, eközben mi lefelé nyomtuk a szőlő árát, miközben egész Európában termés kiesés volt. Ennek következtében egy igen alacsony árú szőlőből készült bor kerül most egész tisztességes áron Olaszországba visszafelé tartályos kiszerezésben. Ezek után pedig azt halljuk, hogy most jobb, a tavalyihoz képest jobb termés kilátások vannak. Igen, ezt visszaigazolták több szinten, bár mindenki megjegyzi, hogy ezt esetlegesen követheti áresés, de mindenki hozzáteszi, hogy nem biztos, hogy az az inga odáig kileng, magyarul hogy olyan árszintre süllyedne le a lédig borok ára, mint amilyen a '17-es negatív év előtt volt.

Sajnálatos módon azt tettük, hogy nagyon alacsony szőlőfelvásárlási árral megfinanszíroztuk ebben az évben a borászatok és az exportőrök, most pedig azt halljuk, hogy mivel magasabb volt a borár Európában, aminek a hasznából abszolút nem részesült a termelő, most már legyünk óvatosak, hogy az idei évben merünk-e magasabb szőlőárat prognosztizálni, hiszen esni fog a túl magas borár, az európai borár, ami egyébként nem biztos, mert

éppen a tanulmány tökéletesen visszaigazolja azt a más úton is megszerzett információt, hogy még az I. negyedévben is további áremelkedések történtek – azt hiszem, ezt az 1. táblázat mutatja meg –, tehát az I. negyedévben még további emelkedés történt, annak ellenére, hogy az adott, meghatározó országokban, Olaszországban, Franciaországban, Spanyolországban láthatóan tűrhető vagy a tavalyi évhez képest jelentős szőlőtermés lesz, jelentős, mert tavaly borzasztó volt szegényeknek a szőlőtermésük, és ennek ellenére nemhogy csökkenni kezdett volna az ottani ár, hanem további növekedésen ment keresztül az I. negyedévben, és elérte az 5,92-5,66-os árat, most a 9-11 alkoholfokos bort mondom, ami a tipikus az FN-borok kategóriájában; nem beszélve arról, hogy mi minőségben és alkoholtartalomban is egy magasabb kategóriát szoktunk elérni az FN-kategóriában, és ez az ár, ami most durván 6 euró – sajnálatos módon egy árfolyam-emelkedés is van, de ezt most próbáljuk meg kiiktatni –, 180 forint fölötti árat jelent nettó áron, nagyon hangsúlyozom, hogy ez nettó ár, erre még rá kell számolnunk a magyar 27 százalékos áfát.

Innentől kezdve lehet majd esetleg kalkulálni, hogy vajon a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa is látja-e ezt a piaci mozgást, és hogy milyen javaslatot fog majd tenni a piacsabályozási intézkedésekben, hogy a tavalyi, igen negatív év után – a szőlőfelvásárlási árakról teszek itt említést –, amikor egyébként nagyon rossz volt a versenytársainknál a szőlőtermés, az idei évben ez valamilyen kompenzációra kerül-e, azaz mernek-e majd a tavalyi árnál magasabb irányadó árakat közreadni. Megjegyzem: részt vettem a HNT országos elnökségének az ülésén, tehát egy belső vitán már túl vagyunk, és én értem mindenkinek a pozícióját, volt olyan javaslat, hogy ne is hirdessenek az idén árat, vagy maximum csak a tavalyi szőlőfelvásárlási árszintet hirdessék meg, de a tényekkel szemben talán nem lenne egészséges pozíciót felvenni, a tény pedig az, hogy rendkívül magas lett az FN-borok ára, mi vagyunk most a finanszírozói, az exportőrei ennek a szegmensnek. A szőlőtermelők, mint említettem, ebből semmiben sem részesültek, és most pedig azt látjuk, hogy az ár még egyáltalán nem csökken, prognózis van persze, azt szoktuk mondani, hogy ha több a szőlő, akkor alacsonyabb lesz a felvásárlási ár, ez egy ilyen klasszikus mondás, de egyelőre ezt nem igazolja vissza a piac, még változatlanul felfelé kúsznak az árak. Hozzáteszem, hogy még ennél is volt magasabb, 0,7 euró/liter ár is volt egy bizonyos időszakban a tavalyi év vége felé, abból valóban visszaab jött, most 0,6 euró, de január óta már megint megtörtént egy lejjebb és egy feljebb lépés. És, mint említettem, az áfát sose felejtjük ki, hogy még az áfa azért növeli a bruttó kereskedelmi árat ennek a tételnek!

Azt merem tehát mondani, hogy nálunk olcsóbban szőlőt előállítani és vásárolni senki sem tud az európai uniós országokban, tehát úgy néz ki, hogy mi lettünk az árszínvonal alja egyelőre ezzel a tavaly meghatározott árral, hogy ebből már csak felfelé lehet menni. Mondom, a ténnyel szembe nehéz menni. Rendkívüli művelési költség- és egyéb árnövekedések álltak be az egy hektár megművelése önköltsége tekintetében, ezt a szakmabeliek pontosan tudják, és ehhez párosul egy megemelkedett külföldi, a versenytársaink által mindig is figyelt ár, ami egyelőre nem jön visszafelé; lehet, hogy valamennyire visszajön, de olyan szintre, ami 60-70 forintos szőlőárat indokolna, olyan szintre száz százalék hogy nem jön vissza.

Köszönöm szépen a minisztériumnak ezt a részletes anyagot, tényleg sokirányú kitekintést ad, és minél többet olvastam, minél többször olvastam, annál érdekesebb számsorokat vettem észre.

Képviselőtársamat kérdezem, hogy van-e kérdés, vagy menjünk rá a 2. napirendi pontra, és utána...

HOHN KRISZTINA (LMP): Csak azt kérdeztem, hogy mi is megkaphatjuk-e ezt az anyagot.

ELNÖK: Igen, igen, feltétlen, ezt a bizottságunk megkapta, tehát nyilvános az anyag.

HOHN KRISZTINA (LMP): Köszönöm szépen.

ELNÖK: A tegnapi vagy a tegnapelőtti napon kaptuk meg, és természetesen.

Tájékoztató a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa tervezett piacszervezési intézkedéseiről a szüretre való felkészülés kapcsán, továbbá a borvidékenként várható termésmennyiségről

Akkor rátérnék a 2. napirendi pontra, ahol pedig az előbb említettek szerint a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa képviselőjének adnék szót. Esetlegesen ha a tavalyi tapasztalatokra is kitérne, és az ebből adódó következtetéseikre, hogy az idén mit szeretnénk tenni, mit szeretnének tenni a tájékoztatás tekintetében, a közzététel tekintetében, a piaci szereplők információval való ellátása tekintetében és sok mindenben, hogy ne érezzék ellenségesnek ezt az intézkedéssort. Tavaly borzasztó ellenérzéssel fogadták a szereplők, tehát iszonyú mennyiségű rendezvényen, szűk körű beszélgetésen, gazdákkal való találkozáson kellett elmagyarázni, hogy mi ennek az értelme, és én azok között vagyok, akik védik ezt az elképzelést, van, aki ezzel ellentétes állásponton van – közszereplőkről beszélek –, én védem, én azt mondom, hogy ez egyértelműen a hosszú távú, kiszámítható gazdálkodást segítő intézkedés volt, az más dolog, hogy minden ilyen nagyarányú intézkedésnek vannak gyerekbetegségei, de talán próbáljunk meg az idei évre tanulni a gyerekbetegségekből! Így adnám meg a szót, Brazsil Dávidnak, illetve nem tudom, ki lesz az előadó... *(Jelzésre:)* Brazsil Dávid főtitkár úr!

Dr. Brazsil Dávid (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa) tájékoztatója

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen, elnök úr. Mindenekelőtt szeretnénk megköszönni az elnök úrnak azt, hogy a Szőlő-, bor-, pálinka albizottság ismét működik, hiszen ez egy nagyon fontos fóruma a szakmai szereplők és a hatóságok közötti egyeztetésnek, és így a parlament bevonásával konkrétan látják, láthatják azokat a problémákat, és kifejezésre kerülnek azok a problémák, azok a lehetőségek, amelyek az ágazatban vannak. És külön köszönjük az elnök úrnak azt, hogy támogatja a piacszervezési intézkedés bevezetését és jogosságát, hiszen egyetlenegy dolgot látni kell a piacszervezési intézkedésben: hogy nyugodtan mondhatjuk azt, hogy az elmúlt 28 évnek a vadkapitalista rendszerében kívánunk valamiféle rendet kialakítani.

Nagyon sok borvidékről, 22 borvidékről beszélünk, 22 borvidéken nagyon sok felvásárló van, és nagyon-nagyon eltérő felvásárló és termelő közötti kapcsolatok vannak. Ugyanakkor szeretnék dr. Nagy István miniszter úrnak az Országos Borverseny tegnapelőtti eredményhirdetésén elhangzott szavaira is reflektálni, miszerint a szőlő-bor ágazatban példaértékű a szakmaközi szervezeti intézkedések kapcsán felvállalt kötelezettségtudat, hiszen azért azt lássuk be, hogy a szőlő-bor ágazatban a szakmaköziség létrehozása önkéntes, szemben más ágazatokkal, ahol például a CMO-rendelet, az Unió írja elő a szakmaközi szervezet létrehozásának a kötelezettségét, és ez a piacszerkezési intézkedés is egy önkéntes vállalása volt a szakmának, és ezért volt az, hogy a tavalyi évben – amikor Gál Péter helyettes államtitkár úr volt, aki segített nekünk ennek a megalkotásában – nagyon számos egyeztetés, vita előzte meg mind az elnökségen, mind a szakmaközi bizottságon belül, mire ezt a jelenlegi formáját kialakítottuk.

Ami erre inspirálta a HNT-t, az két dolog volt: egyrészt az, hogy az első piacszerkezési intézkedés, ami a földrajzi jelzés nélküli borokra vonatkozott, az három év után kivételre került, és ez az intézkedés lépett a helyébe; másrészt pedig az, hogy a 2016-os szüret, amiről nagyon sokszor elfeledkezünk, egy nagyon problémás szüret volt, és volt olyan pillanat, amikor nagyon komoly árletörési tendenciák jelentek meg egy viszonylag alacsony terméshozam mellett, tehát akkor ténylegesen kellett valamit tenni a rendszerben, illetve nagyon komoly koordinációs problémák voltak. Pontosan a 2017-es piacszerkezési intézkedésnek volt az a visszajelzése, hogy azért megindult, amit mi szeretnénk, a szőlőtermelők és a borászatok között egy párbeszéd, mert az nem egészséges párbeszéd, akárhogy is nézzük, hogy ez a párbeszéd egy szőlőtermelő és egy borász között fél órára szűkül le, és ez a fél óra bizonyos borvidéken addig tart, amíg a traktorával bemegy, beviszi a szőlőt, és bedönti a feldolgozó garatba, és megkapja a mázsajegyet vagy a felvásárlójegyet, mert ilyenre is vannak lehetőségek, ez tehát nem a minőségi bortermelés alapját jelenti, hiszen így nincs piaci tudatosság, így az van, hogy éppen ad hoc piacok, minipiacok alakulnak ki, és ebben az esetben tényleg kiszolgáltatott a szőlőtermelő a borászati felvásárlónak. A HNT-nek tehát az a célja, hogy előmozdítsa ezt a folyamatot.

A HNT-t és magát a szőlő-bor ágazatot leginkább talán egy utasszállító hajóhoz lehetne hasonlítani, és azért mondanám azt, hogy utasszállító hajó, mert mi nem egy alapélelmiszert állítunk elő, hanem – akárhogy is nézzük – a fogyasztást tekintve ez luxusterméknek minősül, hiszen nem a napi alapvető élelmiszerszükséglet, a biológiai igények kielégítését jelenti, ez a Maslow-piramisban már magasabb szinten helyezkedik el. Maguk a szőlőtermelők lehetnek talán az a műszaki személyzet, amely az általános működés alapfeltételeit jelentik, hogy ez a hajó menjen előre, hogy a motor mindig jól működjön, van a vendéglátó személyzet, amely kiszolgálja a fogyasztókat, ők lennének a borászok, és maguk az utasok a fogyasztók, és róluk mindig elfeledkezünk egy kicsit, ugyanis ezek a fogyasztók nem egységesek, ahogy a hajón sem egységesek, vannak kisebb kabinban, a harmadosztályon utazók, akiknek nincs ablakuk a tengerre vagy a folyóra, és vannak olyan utasok, akik a first classon utaznak, és kisebb balkonról nézhetik minden nap a naplementét, és természetesen a különböző fogyasztói rétegeknek más és más típusú bort szolgáltatnak fel. Ők tehát a fogyasztók. És akik eljuttatják a hajóra a fogyasztókat, azok pedig az utazásszervező cégek, amelyekkel a kormánynak amúgy a napi életben is jelentős problémái vannak, és az

ágazatnak is hasonlóan, a kereskedelemben is vannak problémák, hiszen valahol innentől kezdődik el ennek az egész rendszernek a működése.

Ezt azért emelném ki nagyon, ugyanis a Copa-Cogecában is az jelent meg a 2017-es szüretet követő első egyeztetéseken, hogy az az árszínvonal-növekedés ahhoz képest, hogy az Európai Unió szőlőtermelésének a 30-40 százaléka nem került be a pincékbe, és ezáltal az önköltségi ár európai uniós szinten emelkedett, ez nem ugyanilyen szinten jelent meg a borfelvásárlási árakban. Lehet tehát, hogy az FN-kategória itt emelkedett, de az eddig is dömpingáron került be a magyar piacra, és ilyen alacsony áron az egész Európai Unió területén belül nem exportáltak bort egyik tagállam irányába sem, de összességében az árnövekedés nem ebbe az irányba indult meg.

Amit viszont mi látunk, az az, hogy általános bérszínvonal-növekedés van, és hogy a bérszínvonal növekszik Magyarországon, ami egy nagyon üdvözlendő dolog, de az természetesen növekszik a kereskedelemben is, a borászatok pedig azt tapasztalják a mi részünkről a visszajelzések alapján, hogy a belpiacon, ahol a magyar bornak a 80 százaléka értékesítésre kerül, és a legfontosabb piacunk a belpiac, a belpiacon a kiskereskedelmi láncok nemhogy a borárszínvonal növeléséről, de annak a befagyasztásáról beszéltek a 2018-as tárgyalások alkalmával, és vannak olyan pincészetek, amelyek abban a pillanatban kikerültek, kilistázásra kerültek, amikor ők árat szerettek volna emelni. Valamilyen úton-módon tehát nekünk az kell, hogy ez a hajó egyben maradjon, hiszen azt is nagyon jól tudjuk, hogy ha az utasok elmennek egy irányba – mint ahogy ez például Balatonfüreden történt annak idején –, akkor ez a hajó felborul. Tehát hogyha nem komplexen kezeljük ezt az egész ágazatot, akkor teljes mértékben fel fog borulni ez a hajó, annál is inkább, mivel ez csak egy folyami utasszállító, nem pedig egy nagy luxushajó, amely az óceánokat járja.

Visszatérve a képletes gondolkodásról a valódi dolgokra: a piacszervezési intézkedés 2018-ban finomította a 2017-es rendszer adatait, és végre egy jó adatbázisunk alakult ki a 2017. év alapján. Ennek megfelelően a piacszervezési intézkedést a tisztújító közgyűlés a második részében május 29-én elfogadta, ennek megfelelően az ágazatban megindult a rendkívüli készletfelmérés, megtörtént a piacszervezési intézkedés visszajelzése vagy közvetítése a termelők felé a hegyközségi és a hegybírói rendszeren keresztül, jelenleg pedig elkészült a döntés-előkészítő dokumentum az árprognózis tekintetében.

Az árprognózissal kapcsolatban viszont nagyon sok félreértés fogalmazódott meg, amit ezen alkalommal is szeretnék mindenkinek jelezni. Ez az árprognózis most már borvidéki szinten fog elkészülni a meghatározó fajtákra, azokra a fajtákra, amelyekből borvidékenként a legtöbb szőlőt vásárolták fel, tehát a húzó fajtákra kerül felállításra ez az árprognózis, és ez az árprognózis nem minimálárát határoz meg, hanem középárát, ami egy nagyon nagy különbség, hiszen a középár és a minimálár két különböző dolog, és a közösségi joganyag nekünk minimálár meghatározását nem teszi lehetővé – de itt közben Tarpataki helyettes államtitkár úrra nézek, hogy jól tudom-e ezt a dolgot –, hiszen az már árkartellnek minősülne, és minimálárát mi a tavalyi évben sem jeleztünk, a tavalyi évben is középárként, pontosabban a tavalyi évben árprognózisként hoztuk ki, az idei évben pedig középárként, hiszen a tavalyi évből adódóan középárakat tudtunk felgyűjteni.

Ami azért az előnye a 2017-es szüretnek, hogy egyetlenegy nagyon fontos dolgot már elértünk: hogy a felvásárlók nettó árat kell hogy meghirdessenek, és ez egy nagyon fontos dolog, ugyanis nagyon sok esetben voltak olyan gyakorlatok, hogy őstermelőnek – mondok valamit – 70 forint vagy 80 forint a szőlőár, egyéni vállalkozónak meg 80 forint plusz áfa, és az nem ugyanaz, ugyanis az őstermelőt az állami adórendszeren keresztül megilleti a kompenzációs felár abból adódóan, hogy ő nem tud áfát visszaigényelni. Ez tehát, hogy nettó árakat határozzunk meg, és kötelezzük rá a felvásárlókat, hogy minden esetben nettó árat határozzanak meg, az, azt hisszük, hogy a jogegyenlőség szempontjából egy nagyon fontos intézkedés volt.

Ezen túlmenően ami még fontos – és visszatérnék a fogyasztókra egy picit –, hogy más és más terméket szolgálunk fel a különböző osztályokon lévő utasok számára. Vannak olyan fajták, amelyeket a 2004-ben meginduló európai uniós forrásokból azért telepítettünk el szerkezetátalakítási támogatásban, hogy az alacsony árú tömegborokat fogjuk vele előállítani, hogy ezzel is ellensúlyozni tudjuk az importnyomást, ami Olaszországból felénk irányul. Na most, hogyha van egy ilyen fajta, ami alkalmas 200 mázsa szőlőnek a megtermelésére, akkor...

ELNÖK: Per hektár.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): ...per hektár, akkor az a legfontosabb, hogy azok a szakemberek, akik a szőlőt művelik, meg tudjanak adni a szőlőnek mindent ahhoz, hogy ez a 200 mázsa elő is állítódjon. De abban biztosak lehetünk, hogy ezért a szőlőért nem fog ugyanakkora árat kapni, mint amekkora árat kap mondjuk egy másik ültetvényért, amelyből mondjuk 3 ezer forintos bort állítanak elő, hiszen más piacra dolgoznak a termelők. Éppen ezért amikor az árprognózist készítjük, illetve amikor a döntés-előkészítő anyagot készíti a titkárság az elnökség részére, mindig nézi a hektáronkénti jövedelmet, hiszen a hektáronkénti jövedelmet kell tudni stabilizálni, de azt is meg kell nézni, hogy melyik ültetvényre, mert egy 80 százalékos tőkehiányos, 3,5 méterszer 1,60-ra telepített ikertőkés egyesfüggöny ültetvényen nincs az az ár, amivel a hektáronkénti jövedelmet garantálni fogjuk tudni a termelőknek. Azt is látni kell tehát, hogy egy piacgazdaságban, főleg ilyen támogatási színvonal mellett, amit most az Európai Unió az EMGA-forrásokkal biztosít a szerkezetátalakítási támogatásban, tudni kell élni, és olyan ültetvényeket kell létrehozni, amelyek tudják ezt.

Ami viszont egy jogos kérdés, és szerintem az elnök úr fel is tenné ezt a kérdést, hogy abban viszont tényleg probléma van, hogy bizonyos fajtáknál meg összecúsztak ezek az árak, hiszen vannak olyan borvidékeink, ahol mondjuk ennek a tömegtermelést biztosító fajtának, amivel 150-200 mázsát elő lehet állítani, a tavalyi évben 62 forint környékén volt az átlagára, ezzel szemben egy kékszőlőnek, amivel 90-100 mázsa volt az átlagtermés, annak meg 80-85 forint volt a felvásárlási ára. Ez problémát jelent, ez egy kimondottan nagy problémát jelent, de ezeknél pontosan a hektáronkénti jövedelem biztosítása érdekében az előkészítő dokumentum, a munkaanyag ezeket a hatásokat is megpróbálta figyelembe venni.

A cél tehát az, hogy a piaci szegmenseket a szőlőtermelőig le tudjuk vezetni, hiszen – továbbra is ezt mondanám – a harmadosztályú utasnak nem

ugyanazt az ár-érték arányú bort fogjuk tudni eladni, mint az első osztályú utasnak, viszont az első osztályú utasnak már a szőlőtermelésnél olyan szőlőt kell előállítani, ami annak az előállítására alkalmas lesz.

Hogy a végén egy másik témára tereljem a szót, amivel a jövőben szintén kezdeni kell majd valamit, hiszen biztos hogy ez lesz a hosszú távú dolog, hogy igazából a legnagyobb probléma az, és ez a hajóhasonlat azért is volt jó, mert nagyon a belföldön tudjuk értékesíteni a borainkat, és amivel mi tovább gondolkozunk már, és komplexen gondolkozunk a rendszerben, az az, hogy a közösségi borpromóciót hogyan tudja a szakmaközi szervezet szakmaközi szervezatként végezni saját forrással, saját programmal, egyeztetve a fő kormányzati irányvonalakkal, de saját forrásból elvégezni, hiszen ami látszik, az az, hogy az egy főre jutó fogyasztás az utóbbi tíz évben körülbelül 10 literrel csökkent Magyarországon per fő, mert a 33 literről most olyan 24 liter környékén vagyunk a KSH adatai alapján, tehát elveszítettük a fogyasztás egyharmadát. Ezek statisztikai tények. Lehetnek évjáráthatások, de a tendencia az utóbbi tíz évben sajnos ez volt. Ezt csak úgy tudjuk kompenzálni – és ez az, amit az elnök úr is mondott –, hogy az export megindult. Igen ám, de ennek az exportnak most nagyon nem jó a struktúrája, mert megint félkész terméket értékesítünk, ugyanabban a problémában van a borágazat, mint nagyon sok mezőgazdasági ágazat, hogy búzát értékesítünk ahelyett, hogy például feldolgozva fagyasztott péksüteményt értékesítenénk, aminek sokkal nagyobb a hozzáadott értéke. Ez egy nagyon hosszú folyamat, de hosszú távon ebben az irányban is gondolkozni kell, hogy hogyan tudjuk azt elérni, hogy a termékeink felkerüljenek a nagy óceánjáró luxushajók kínálatára, és az ott élő emberek akarják azt, hogy a mi termékeinket megkóstolják.

Én ezeket a gondolatokat szerettem volna az első körben elmondani. Köszönöm szépen.

Kérdések, válaszok, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egy rövid reflexióm, utána pedig kérdésem lenne. Tehát a tavalyi, borrégióenkénti szőlőárprognózis helyett az idei évben a tervezett, hogy borvidékenként lesz, tehát a hét régió helyett 22 borvidékre lesz lebontva a szőlőközépár (*Dr. Brazsil Dávid: Így van.*), ha jól értettem, most ez a hivatalos megnevezése, tehát testre szabottabb lesz, ha jól értem, és ez mindenféleképpen dicsérendő. De azért kérném szépen, mert itt a média képviselői is jelen vannak, hogy ha ismertetné a főtítkárról az eddig már a HNT elnöksége által jóváhagyott elképzelést. Tudjuk, hogy a középár meghirdetése nem történt még meg, ebben még döntés előtt van az elnökség, de magában a struktúrában, hogy milyen feladatuk, kötelezettségük lesz a gazdálkodóknak és a felvásárlóknak, az már nagyjából kialakult a tavalyi mintára. Hogyha ezt a folyamatot ismertetné, hogy most mit kell tennie egy gazdának, mi az az ár, előszerződés vagy szerződéstervezet, amivel ők egyáltalán szerződhetnek, ott majd mit kell nevesíteni az önök által, a HNT által közzétett középárhoz képest, alá-fölé mehet-e, mennyivel térhet el, és mi történik, hogyha végül nem tartják be azt a középárjavaslatot vagy azt az árprognózisban megadott árat, az előszerződési időszak után mikor lép fel a HNT egy irányadó árral? Tehát mi lesz az időszaki folyamata majd ennek a piacszabályozási intézkedésnek, különös tekintettel arra, mert most itt vagyunk július 12-én, és egyesek szerint nem július 30-án, de hogy augusztus 1-je és 5-e között elkezdődik a délebbi megyékben az Irsai Olivér szürete, azt

majdnem biztosra veszik most, akik a szőlőt művelik, tehát relatíve rövid lesz az időnk.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Így van. A piacszervezési intézkedésnek a struktúrája a tavalyi évhez viszonyítva abban változott, hogy a kötelező szerződéstömeg, amit a borászatoknak szerződéssel kell felvásárolniuk a termelőktől, az a tavalyi év 50 százalékához viszonyítva 60 százalékra emelkedett, tehát az utóbbi három év átlagában felvásárolt borszőlőnek a 60 százalékát szerződéses viszonyal kell felvásárolni. Ami nagyon fontos, hogy mind a szőlőtermelő, mind a borászat meghirdethet, a szőlőtermelő azt, hogy neki milyen portékája van, amit el szeretne adni, milyen terméskilátása van, illetve maga a borászat is közzétehet hivatalosan árat és mennyiséget fajtákra, mustfokra lebontva a termékekre vonatkozóan, hogy ő mit kíván felvásárolni. Illetve van egy olyan lehetőség is, hogy a szőlőtermelő és a borászat egy évre vagy több évre vonatkozóan szerződést köt a HNT mintaszerződésének minimálisan meghatározott adattartalma szerint. Azért nagyon fontos ez a mintaszerződés, ugyanis a szakmaközi szervezetekről szóló törvény értelmében két hónap lehet a fizetési határidő, ettől a két hónaptól csak abban az esetben lehet eltérni, hogyha az szakmaközi szerződésben van lefektetve...– *(Jelzésre:)* három hónap? *(Tarpataki Tamás és Gál Péter felemeli a hüvelykujját.)* – ..., bocsánat, egy hónap helyett, és mind a szőlőtermelők részéről, mind a borászatok részéről meghatározott igény szerint január 30-áig kell a szőlő árát a borászatoknak kifizetniük, különböző adópolitikai dolgok is befolyásolták ennek a határidőnek a meghatározását.

Három lehetősége van tehát egy borászatnak: vagy ő meghirdeti azt, hogy mennyi szőlőt vesz fel várhatóan milyen áron, annál alacsonyabb áron abban az esetben nem vásárolhat fel szőlőt; a második lehetősége az, hogy szerződést köt a termelővel az előírásoknak megfelelően minimum 60 százalékra; és csak egy harmadik eset van, amikor azt mondjuk, hogy ha ezt a kettőt nem tartottad be, akkor is vásárolhatsz fel szőlőt, borászat, de abban az esetben a miáltalunk meghatározott középár lesz a minimálár, amin megindulhatsz, a szerződésben viszont a felvásárló és a szőlőtermelő olyan árat határoz meg, amilyen az alkujuk folyamán meghatározásra kerül. Mint ahogy említettem, nagyon sokfélék maguk a szőlőtermelők is, közöttük is teljesen más és más típusú a szerződések megkötése.

Igen, ahogy az elnök úr mondta, borvidéki bontásban kerül kiadásra az árprognózisban meghatározott középár fajtánként, a meghatározó fajtákra vonatkozóan. Például a balatoni borvidék borvidékein biztos hogy az olaszrizling mindegyik borvidéken megjelenik, de van olyan borvidékünk, mondjuk Tokaj, ahol az egyértelműen nem fog megjelenni, de mondjuk Sopronban lesz a kékfrankos. Tehát mindenhol a húzó fajtákat határozzuk meg, és azokra adunk ki árprognózist.

A szüret időpontja abból a szempontból is jelentős számunkra, hogy a szüret időpontját a termékleírások szempontjából is vizsgálnunk kellett, és itt a kormányzat által – és köszönjük az Agrárminisztérium fősztályvezetőjének és helyettes államtitkárnak a segítségét – előkészítés alatt van a 127/2009-es FVM-rendelet módosítása, hogy ha korábbi az időpont, mint augusztus 1-je, a megfelelő minőségi kategóriára a termelők abban az esetben is meg fogják kapni a származási bizonyítványukat, hiszen egy vis maior évről beszélünk. Ilyen korai évjáratra, hogy a szüretet ilyenkor megkezdték volna, a nagyon

idős szőlész-borász kollégák sem emlékeznek. Tehát a minisztériummal közösen ezt a szakmai problémát is sikeresen megoldottuk.

Nem tudom, minden kérdésre válaszoltam-e.

ELNÖK: Igen, köszönöm szépen, de még kérdezek, ha már magamhoz ragadtam a szót. *(Derültség.)*

Óvatosan utaltam – nem véletlenül – a július 31-ei és az augusztus 1-jei dátumra, hogy a szüret meghirdetésének a kezdetét eddig a jogszabályok szerint csak augusztus 1. napjával lehetett megtenni, és lehet, hogy most előrébb billenünk, de akkor erre most választ kaptunk, hogy ezt érzékeli az Agrárminisztérium és a HNT, tehát ennek a jogszabályi rendezése megtörténhet.

Köszönöm szépen a részletes tájékoztatót arról, hogy a piacszabályozási intézkedés hatása mit vált ki a gazdálkodóban és a szőlőfelvásárlóban, a pincészetben, hogy háromféle modell van, az egyik eljárás, hogy meghirdetheti a szőlőárat, a második, hogy szerződést köthet a gazdálkodóval, a harmadik pedig, hogy ha egyiket sem teszi az előző kettő közül, akkor a HNT meghirdetett középárát kell nekik alkalmazniuk, az alá nem mehetnek a felvásárlásnál, ha jól értettem. Kérdezem, hogy az első két pont esetleges alkalmazásakor van-e időkööttségük, hogy meddig kell nekik ezt megtenni? Tavaly volt egy ilyen időkööttség, aztán az feloldásra került menet közben, mert látszódtott, hogy nem tudják tartani a megnövekedett adminisztrációs terhek miatt. Most van-e ilyen időkööttség, amire készülnie kell a piacszabályozási intézkedések következtében a termelőnek vagy a felvásárlónak?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A tavalyi szabályt, a módosított szabályt viszi tovább a piacszervezési intézkedés, ez azt jelenti, hogy a szőlő beszállításáig kell a szerződést megkötni. És ami nagyon fontos, amit szintén szabályoztunk, amiben nem volt egységes országos gyakorlat, hogy a szőlő szállításának a teljesítési időpontja az az időpont, amikor a szőlőtermelő visszaviszi a szőlőszármazási bizonyítványt a pincészet részére, mert nagyon sok esetben volt olyan anomália, hogy a szőlőtermelő elfeledkezett erről a kötelezettségéről, és a borászat nem tudott a bortétellel megjelenni a piacon. Ez tehát mindenkinek egy kööttség, hiszen hogyha azt mondják, hogy az első részletet rá – mit tudom én – 30 napra kifizeti, akkor megvan az a pont, amikor a 30 napot meg tudják határozni, az a nap a teljesítés napja, amikor a szőlőszármazási bizonyítványt a pincészet a kezébe kapja.

ELNÖK: Rendben, köszönöm szépen.
Képviseelő asszony, van-e kérdés?

HOHN KRISZTINA (LMP): Nincs.

ELNÖK: Van-e bárkinek kérdése az elhangzottakhoz? *(Senki nem jelentkezik.)* Akkor még azt kérdezem, hogy a HNT mikorra tervezi a középár meghirdetését. Prognosztizálnak-e HNT-elnökségi ülést? Mert ha jól gondolom, annak be kell következnie ahhoz, hogy azt közzétehessék.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa alapszabálya értelmében elektronikus szavazás elrendelése lehetséges mind a tanácsülés, mind az elnökség, mind valamennyi bizottság tekintetében, és így elektronikus szavazásra bocsátja a HNT elnöke az árprognózist. Az, hogy a...

ELNÖK: Rendben, ez a technika.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Ez a technika, így van. Az első dokumentáció ma kiküldésre került, annak a végeredménye ismeretében fogjuk tudni megmondani azt, hogy mi lett a végeredmény, illetve hogy szükséges-e további körös szavazás, vagy nem.

ELNÖK: Jó, köszönöm szépen.

Változatlanul nagy örömet fejezem ki amiatt, hogy habár a piaci helyzet hozta így, de rendkívüli mértékben lecsökkent az olasz lédigimport mennyisége, az I. negyedévben, ha jól láttam, 20 ezer hektó a teljes import, és ebből, mint említettem, a kimutatás szerint összesen csak 7,7 százalék a lédigimport. Ez nekünk nagyon nagy bizakodást ad arra, hogy az eddig alkalmazott gyakorlat, hogy az olasz tömegbor importára határozta meg a magyar szőlő felvásárlási árát, kiiktatódik, ez a paraméter, ez nem lehet hivatkozási alap, hanem kőkeményen a piaci helyzetnek megfelelő és az egy hektár termelési kiadási adatainak kell mindenféleképpen realizálódniuk a szőlőtermelőkre vonatkoztatva is.

Azért hangsúlyozom ezt ennyiszer, és ne értsék félre, mert a Mezőgazdasági bizottság természetesen minden piaci szereplőnek próbálja a lehető legjobb helyzetet megadni, ha kell, piacsabályozással, ha kell, jogalkotással, ha kell, a magyar áruk fogyasztásának az ösztönzésével és minden egyéb eszközzel, de azt is látni kell, hogy 40-50 ezer körüli a mostani szőlőtermelői gazdálkodói létszám, borászat pedig 6 ezer környékén van, akik piacra bocsátanak árut, és valamiért most elbillent a kettőjük közötti nyereségelosztás a borászatok javára, és a szőlőtermelők rendkívül nehéz helyzetbe kerültek az utóbbi két évben, magyarul tömeges főleg a kisparcellás szőlőterületek művelésének az elhagyása, feladása. Ez az én szememben azt jelenti, hogy egyrészt túl sok a panaszos, mert sok az érintett szereplő, de még ennél is nagyobb a baj, mondhatnám, mert el fog veszni az az illúziónk, hogy Magyarországot egyáltalán még számottevő borászati országgént tartják majd nyilván Európában, mert a három nagy ott van, Franciaország, Olaszország és Spanyolország, és mellettük mi lennénk a következők, a németekkel és az osztrákokkal vetekszünk ebben a pozícióban, hogy azért rólunk se feledkezzenek meg, mert ott vagyunk a világversenyeken, s a többi, s a többi, rendkívül komoly zárt borvidéket hozunk létre Tokajnál, szóval rendkívül érdekes intézkedéseket teszünk, de ha elfogyasztjuk, tönkretesszük a termelői alapunkat, magyarul ha nem lesz megfelelő hektármennyiségű szőlő, akkor örök életre importőrök leszünk majd, pedig minden adottságunk megvan; most nem akarok itt ezer évre visszamenni, de tudjuk, hogy nagyjából azóta, minimum annyi ideje van szőlőtermelés és bortermelés Magyarországon. Nem szeretném, hogy bekövetkezzen ez a folyamat, hogy tényleg drasztikus pályaelhagyás legyen a szőlőtermelőknél, és ezáltal bekövetkezzen a művelési terület megszűnése, kivonása a szőlőkataszterből, és valami teljesen más legyen, a legjobb eset még talán, ha gyümölcskultúrát ültetnek, egy

kézimunkaerő-igényes terméket ültetnek a helyére, de sok helyen már nem ezt látom.

Említettem már, hogy a mi környékünkön – a kunsági borvidéket mondom – jelentős a szőlőterület felhagyása után a bodzával és a dióval való beültetés, újabban pedig a spárga jön, tehát teljesen kivonulnak a szőlőgyümölcs kategóriából, és a spárgaültetvények igen jelentős területeket foglalnak el. Az adottság is jó rá, a könnyű homokos talaj, ezt is tegyük hozzá, a napsütéses órák száma és minden egyéb, és a gazdálkodók egy része kivonul, és új utakat keres, mert azt mondja, hogy ezért ezt nem csinálom, ilyen egyszerű a válaszuk. Mindegy, hogy milyen nagyhatalom vagy kishatalom vagyunk a szőlő-bor kultúrában, de azt mondja, hogy őt ez nem hatja meg, ő meg szeretne élni ebből az egészből.

Jó lenne, hogyha a szakmabeliek is látnák, hogy ezt a folyamatot meg kell állítani, mert nekünk képviselőknél, a parlamentnek a magyar mezőgazdaságért van felelősségünk aggódni, azért a ma még 50-60 ezer termelőért, akik még valamilyen úton-módon, de küzdenek a szőlőtermeléssel, és még egyelőre a pályán akarnak maradni. Köszönöm szépen.

Ha senkinek a részéről nincs további kérdés, észrevétel, megjegyzés, akkor ezt a két napirendi pontot így együttesen lezárom.

Egyebek

Az egyebekben arra térnék rá, hogy meg fogom szólítani Mihályi Lászlót. Az ehhez a területhez értők tudják, hogy egy adótörvény-módosítás a népegészségügyi termékadó kiterjesztésével egy jelentős változást fog okozni a hét vagy annál több gyógynövényvel előkészített alkoholos italok, valamint hungarikumunk, a pálinka kapcsán is. Próbáljuk rendezni ennek a két termékkörnek a sorsát, de úgy tudom, hogy konkrét találkozó vagy megegyezés még nem jött létre, és habár mindenkit tájékoztatunk, magam is mint bizottsági elnök, az előtanulmányokat megtettük, a pénzügyminiszter urat is tájékoztattuk, az államtitkár úr is képen van, a megoldási javaslat még nem született meg. Mihályi Lászlónak adok szót.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm a szót, elnök úr. Sajnos jó híreim nincsenek, mert eddig időpontot továbbra sem kaptunk a miniszter úrtól. Itt mindjárt kitérhetnénk az előzőre, hogy a pálinkások sem fognak szőlőt felvásárolni, tehát azt hiszem, hogy az is egy, ha nem is akkora veszteség lesz majd a szőlő-előállítóknak, mint hogyha a borászokkal nem tudnak megegyezni, de a pálinkások ott tartanak az idei évben, hogy ha a NETA bevezetésre kerül, nem fognak alapanyagot vásárolni, mert olyan ára lesz a pálinkának, hogy nem lehet eladni. Azt látjuk tehát, hogy a gyümölcsöknél a megyén már túl vagyunk, sajnos megyéből rengeteg volt az idei évben, és nagyon alacsony áron sem vásárolták fel a pálinkafőzések, éppen azért, mert azt látják, hogy ha bevezetésre kerül a NETA, akkor a tavalyi évhez viszonyítva körülbelül 50 százalékos visszaesés lesz a forgalomban, ami azt jelenti, hogy – mint azt a miniszter úrnak is leírtuk – a NETA-ból 2,2 millió bevételre számítanak, és a mi számításaink szerint körülbelül 5 milliárd forinttal kevesebb fog bejönni az államnak, mint amit eddig befizettünk, mert se szeszadót nem fogunk tudni annyit fizetni, se áfát, ráadásul azt még nem is pontosítottuk le, hogy ha gyümölcsből nem vásároljuk fel azt a mennyiséget, akkor a gyümölcsstermesztőknek mekkora

kiesést fogunk ezzel okozni, és onnan sem fog áfabevétel keletkezni. Összességében tehát a sokszorososa lesz a hiány annak, mint amennyi bevételre számíthat a NETA miatt a költségvetés.

A miniszter urat megkerestük egy levélben, várjuk azt az időpontot, amikor le tudunk ülni velük egyeztetni. Nagyon sajnáljuk azt, hogy maga a törvényjavaslat előtt – annak ellenére, hogy a pálinkatörvény előírja, hogy a pálinkával kapcsolatos minden egyes törvény kapcsán véleményezési joga van a Pálinka Nemzeti Tanácsnak – nem kerestek meg minket, akkor már azért ezeket a javaslatainkat vagy álláspontunkat tudtuk volna ismertetni velük. Azt hiszem, hogy ezen levél után azért most valami megmozdult, mert a minisztériumtól pont a tegnapi nap folyamán kaptunk egy, a jövedékitörvény-csomagban történő változtatásra reagálási lehetőséget, tehát azt gondolom, nem volt felesleges az, hogy megírtuk ezt a levelet, és hogy keressük a miniszter urat ebben az ügyben, tehát más ügyben már rögtön megkerestek minket, és kéri a véleményünket.

A NETA-val kapcsolatban különböző javaslataink lennének, de azt hiszem, hogy azokat majd az illetékes minisztériumban kell megtárgyalnunk, és keressük azt a lehetőséget, hogy a pálinkásokat... Most tulajdonképpen 140-150 olyan kereskedelmi főzde van, amely pálinka-előállítással foglalkozik, és szerintünk ha ez így marad, akkor legalább a fele le fogja húzni a rolót.

Nagyon fontos az, hogy a magánfőzés is nagyon sújtotta ezt az ágazatot, pont az előbb beszélgettem a NAV kollégáival, 22 ezer körüli regisztrált magánfőző van jelenleg, és ha jól emlékszem, azt mondták, hogy a tavalyi évben mindenki körülbelül azt az öt darab adójegyet, párlatadójegyet vásárolta meg, ami amúgy is törvényi előírás, efelett nincs vásárlás. Ebben benne van az is, hogy jó páran megvették az összeset, tehát amennyit lehet. Azt gondolom, hogy ez egy másik olyan téma, amin mindenképpen el kell hogy gondolkodjunk, és azt szeretnénk elérni, hogy a jelenlegi jogszabályokat igenis tartassák be a magánfőzőkkel. Ez nagyon fontos lenne a szakma számára, mert különben tényleg ott tartunk, hogy az elsőszámú hungarikumunk halálra lesz ítélve.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha szabad egy hangos gondolkodást, itt egy fontos megjegyzést tett az elnök úr a gyümölcsfelvásárlás megtorpanása kapcsán. Bármilyen sajnálatos is szegény meggytermelők részére, hogy tényleg 50 és 40 forintra is lezuhant végül az úgynevezett rázott, géppel rázott meggy ára, de ez kitűnő alapanyag lett volna, lenne a pálinkafőzéshez, de még ebbe sem nyúltak bele, nem indultak meg a pálinkafőzések a bizonytalan adókimenetel következtében, ha jól értem.

Egy hangos gondolkodással csak kérdezni szeretném, és Horváth Antal ezredes úrra is nézek, hogy esetleg tudható-e, hogy mennyi volt tavaly hektoliterfokban a lefőzött kereskedelmi és bérzfőzött pálinka, ezt tudja-e valaki? És hogyha véletlenül... *(Halász Róbert jelzésére:)* Igen, igazgató úr, parancsolj, Halász Róbert!

HALÁSZ RÓBERT igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Halász Róbert, Magyar Szeszipari Szövetség. A bérzfőzött pálinka 4,5 millió hektoliterfok volt, a kereskedelmi pedig 1 millió, 1 millió 50 ezer hektoliterfok volt.

ELNÖK: Már csak azért nagyon jó adatok ezek számomra, merthogy egy átlaghozamot tekintve mondjuk egy körte vagy egy sárgabarack esetén egy mázsából körülbelül 8 liter 50 százalékos alkoholfokú párlat, pálinka készíthető durván, most mondtam valamit, tehát 4 hektoliterfok akkor, hogyha jól gondolom, a 100 százalékra vetítve, és ez egy mázsa gyümölcs. Akkor ebből az 5,5 millió hektoliterfokból – most itt nem kezdek neki, de – ki tudjuk számítani, hogy átlagban ez mennyi gyümölcsöt jelent, amit csak a pálinkafőzés felvenne a magyar gyümölcsstermelők piacáról, ami, ha jól érzékelem, nem kevés tonna lesz itt rögtön. *(Jelzésre:)* Mihályi László kért szót.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Mi a kereskedelmi főzdehez kiszámoltuk, hogy 1 millió hektoliterfok pálinkához körülbelül 30 millió kilogramm gyümölcsalapanyag szükséges.

ELNÖK: 30 millió kilogramm?

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Így van.

ELNÖK: Hú! Ez nagyon furcsa, ezt mindjárt megpróbáljuk tonnában is kifejezni... *(Derültség.)*

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Igen. És ennek körülbelül a felét nem fogjuk megvásárolni abban az esetben, hogyha ez így marad, mert... *(Közbeszólás: 30 ezer!) 30 ezer? (Közbeszólások.)*

ELNÖK: Az 30 ezer tonna. *(Közbeszólások: 300!) 300?*

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): 300, igen.

ELNÖK: Én 30 ezret számoltam, de lehet... 30 millió kilogramm, az 30 ezer tonna, mert a tonna ezres osztású, tehát ha a 30 millióból három nullát leveszünk, akkor az 30 ezer. Jó, akkor innen kezdve a többi számot is elég könnyedén fogjuk szorozni.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Az fontos, hogy csak a kereskedelmi főzést érinti a NETA, tehát a bérfőzés ebből a szempontból nincs érintve...

ELNÖK: Ja! Aha!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): ..., arra nem kerül rá, csak a kereskedelmi főzésre, de azt azért tudni kell, hogy a kereskedelmi főzdek nagy százaléka, szinte azt mondom, hogy 95 százaléka bérfőzéssel is foglalkozik jelenleg, és mivel pár év alatt körülbelül a felére visszaesett a bérfőzés is, így nem tudtak megerősödni ezek a kereskedelmi főzdek. Ha most a kereskedelmi főzésből származó bevételük is visszaesik 50 százalékkal, akkor nagy valószínűséggel oda sodródhatnak, hogy be kell zárni az üzemeket. Már most vannak olyanok, akik jelezték, hogy amint a NETA bevezetésre kerül, elkezdik árulni az üzemeket, úgyhogy javasolták is, hogy jelezzem: ha

valaki pálinkafőzdet szeretne venni, akkor most elég hamarosan lehet majd venni.

ELNÖK: Nyomott áron.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Nyomott áron, igen, sajnos.

ELNÖK: Ez nem túl vidám prognózis.

Mint említettem, én magam is mindent megteszek azért, hogy ez a szakmai tárgyalás létrejöjjön, az előkészületeket – ezt már megbeszéltük az elnök úrral – a Pénzügyminisztérium felé megtettük, az ezért felelős pénzügyi államtitkár teljesen képből van az összes következményt és mozgásteret illetően, csak maga a tárgyalás és az egyezség, az egyeztetés nem jött még létre, és erre várunk. Ne legyünk naivak és álszentek, ez azt jelenti, hogy ha bármilyen megoldásra, közös nevezőre tud jutni a Pálinka Nemzeti Tanács és a Pénzügyminisztérium, és ha ennek jogszabályi következménye is van, majdnem biztos, hogy az csak az őszi jogalkotásban kerülhet sorra, hiszen a héten a Törvényalkotási bizottság lezárja az eddig tárgyalt törvényjavaslatokat, és a jövő héten gyakorlatilag a végszavazásokra kerül sor, aztán a parlament majd csak szeptemberben fog újra ülésezni. *(Jelzésre:)* Igen, Mihályi László!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Azért lenne fontos a tárgyalásokat még előtte megejteni, vagy elkezdni legalább, hogy a szakma érezze azt, hogy itt kilátás van arra, hogy ebben megoldás születik, mert szeptemberig a gyümölcsök nagy része le fog érni, és tényleg ott tartunk, hogy nem mernek gyümölcsöt vásárolni. Mind szilvából, mind almából, mind körtéből komoly termés mutatkozik, úgy látjuk, egyedül a barack az, amiből kevés van az országban, valószínűleg ugyanúgy viszonylag jó áron tudnának vásárolni, most pont egy olyan év van, amikor lehetne készletezni, mert a tavalyi évben elég magasak voltak a gyümölcsárak, és ha ez nem történik meg, nem kapnak a főzdek valami olyan visszacsatolást vagy visszajelzést, hogy ez folyamatban van, akkor várhatóan nagyon kevés gyümölcsöt fognak felvásárolni. És ahogy jelezte az elnök úr, az Irsai talán két-három héten belül érni fog, és az első szőlők kapcsán mindig megverekszünk a borászokkal az Irsaiért, és lehet, hogy ez nekik egy kedvezőbb év lesz ebből a szempontból, mert nem fogjuk felverni úgy az Irsai árát, a szőlőtermelőknek viszont ez nem lesz jó.

ELNÖK: Igen.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm.

ELNÖK: Ma délelőtt volt szerencsém egy magyar termék, a dinnye fogyasztását ösztönző rendezvényen részt venni, ahol több szakmabeli kollégával beszélünk, akik ugyanezt jelezték, hogy szilvából és almából egy szép kilátással kecsegtető termés ígérkezik, és ha a negatív oldalát nézték, akkor azt mondták, hogy lehet, hogy úgy fog lezajlani ez is, mint a meggyénél, hogy egy majdnem katasztrofális végbe szaladt bele, sok minden oka volt ennek a meggyénél, az időjárás miatti összecsúszás, az érési összecsúszások,

hogy a feldolgozó kapacitások fizikailag nem bírták, hogy esőzés közben elkezdett kirepedni, tehát csak gépi szüret lehetett, hogy a munkaerőhiány egyes helyeken már kőkeményen megjelent, tehát több oka volt ennek a drasztikus árcsökkenésnek, de egyesek azt mondják, hogy a szilvánál és az almánál ez könnyen megismétlődhet ősszel, és akkor nagy jelentőségű lenne, ha netán még néhány tízezer tonnával a pálinkafőzések meg tudnának jelenni vevőként, nem kétséges, hogy sokat segítenének akkor ennek az ágazatnak.

Ezt is üzenjük a Pénzügyminisztérium jelen lévő két kollégájával a Pénzügyminisztérium államtitkársága felé – és itt csendben megszólítom Szatmári Lászlót és Kanyó Lórántot a Pénzügyminisztérium részéről –, hogy a klasszikus adószabályozás mellett van egy, a mezőgazdaságra súlyosan kiható tevékenysége is a pálinkafőzésnek, egész egyszerűen az alapanyag, tehát nem mindegy, hogy milyen testtel lépnek fel esetleg egy túlkínálati piacon, mint amilyen a meggynél volt, ami már elmúlt, és netán beleszaladunk a szilva és az alma túlkínálati piacába is, ahol rendkívül sokat tudnának segíteni netán a főzdei felvásárlók ebben a helyzetben. Köszönöm szépen, ezt az üzenetet kérem majd továbbítani az államtitkár úr felé.

Ha nincs további kérdés, észrevétel, nekem még lenne egy szakmai kérésem, nem tudom, ezt technikailag hogy kell megvalósítani, viszont a kérésemet megteszem. A bizottsági titkárságvezetőnkől és a gyorsírást mindig végzőtől, ha kérhetem, kérem ennek az ülésnek az olvasható verzióját, a gyorsírás utáni átíratot minél gyorsabban eljuttatni majd a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának.

Köszönöm szépen, az egyebeket lezárom.

Az ülés berekesztése

Amennyiben nem látok további érdeklődést (*Senki nem jelentkezik.*), az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 19 perc)

Font Sándor
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese